

КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНА НА БОРОШНОМЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

CALCULATION OF THE GRAIN STORAGE SERVICES COST OF FLOUR-MILLING FACTORIES

У статті узагальнено методику калькулювання собівартості послуг зберігання зерна на борошномельних підприємствах. Визначено бази розподілу витрат для розрахунку виробничої та повної собівартості послуг. Визначено проблеми узгодження фінансового та управлінського обліку витрат для інформаційного забезпечення процесу калькулювання.

Ключові слова: зберігання зерна, перевалка, борошномельні підприємства, витрати, калькулювання.

В статті обобщена методика калькуляции себестоимости услуг хранения зерна на мукомольных предприятиях. Определены базы распределения затрат для расчета производственной и полной себестоимости

услуг. Определены проблемы согласования финансового и управленческого учета затрат для информационного обеспечения процесса калькуляции.

Ключевые слова: хранение зерна, перевалка, мукомольные предприятия, расходы, калькуляция.

The method of cost allocation for the computation of costs of grain storage services of flour milling enterprises was considered. The bases of cost allocation for calculation of production cost and full cost of services were determined. Harmonization problems of financial and management cost accounting for information provision of the process of calculation were identified.

Key words: grain storage, transshipment, flour-milling factories, costs, calculation.

УДК 657.479:664.7

Щербина О.В.

старший викладач кафедри економіки і управління
Конотопський інститут
Сумського державного університету

Постановка проблеми. Сучасне борошномельне підприємство – це переважно комбінати хлібопродуктів (КХП) з комплексним виробництвом, тобто безпосередній помел зерна на борошно – це лише один вид (напрям) виробничої діяльності. Традиційна структура основного виробництва КХП включає заготівельну діяльність (елеватор), перевалку, виробництво готової продукції (борошно, крупи) та сільське господарство (рослинництво, тваринництво). Законодавством не передбачено використання терміна «заготівля» щодо зернопереробних підприємств. Натомість у Законі України «Про зерно і ринок зерна в Україні» є таке трактування: «зберігання зерна – комплекс заходів, які включають приймання, доробку, зберігання та відвантаження зерна» [1, с. 1]. В обліковій практиці на зернопереробних підприємствах частіше використовується саме термін «заготівельна діяльність», під яким розуміють усі перелічені заходи (послуги), тому надалі ми вважатимемо ці терміни рівнозначними та використовуватимемо їх одночасно.

З огляду на той факт, що більшість українських борошномельних підприємств спеціалізується на переробці давальницької сировини (тобто не вирощують і практично не закупають власне зерно), то заготівельна діяльність є вагомим джерелом доходів цих підприємств. Ефективне управління витратами заготівельної діяльності дає змогу керівникам та власникам максимізувати прибутки. Процедура калькулювання собівартості послуг, що включаються до заготівельної діяльності зернопереробних підприємств, є надзвичайно важливим об'єктом управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам калькулювання собівартості продукції борошномельної галузі найбільшу увагу при-

ділили українські вчені В.В. Сопко та О.В. Бойко [2]. Практично вони створили рекомендації для економістів та бухгалтерів зернопереробних підприємств, узагальнивши досвід вітчизняних КХП.

Проте сучасні економічні реалії висувають нові завдання та проблеми. На відміну від радянських часів, сьогодні менеджерам мало знати розмір витрат і доходів. Вони потребують облікової інформації для управління витратами, тому сучасні вчені не полишають дослідження теми обліку витрат і калькулювання собівартості продукції борошномельної галузі. Серед останніх досліджень можна виділити праці А.О. Єрмакової, І.В. Луцок, Ю.М. Пойди, К.М. Тростянської, І.В. Флорової та Ю.А. Димидової.

Однак дослідження публікацій згаданих науковців показало, що методика калькулювання собівартості заготівельної діяльності борошномельних підприємств детально не висвітлена.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення принципів та методологічних підходів до калькулювання собівартості послуг зі зберігання та транспортування зерна на борошномельних підприємствах.

Вклад основного матеріалу дослідження. Собівартість продукції не лише виступає базою ціноутворення, але й є ключовим якісним показником, що характеризує рівень виробництва. Так, деякі вітчизняні науковці вважають, що рівень собівартості відбиває досягнення та недоліки роботи як підприємства загалом, так і кожного структурного підрозділу зокрема, а її зниження має велике народногосподарське значення, бо підвищує конкурентоспроможність продукції [3].

Для потреб фінансового та управлінського обліку собівартість розглядається як виражені в грошовій формі витрати, пов'язані з виробництвом продукції,

виконанням робіт і наданням послуг. Так, В.В. Сопко вважає, що всі речовини та сили природи, які були використані на виготовлення нового продукту праці, формують поняття «витрати», а безпосередньо грошовий вираз витрат на виробництво конкретного продукту можна називати собівартістю [4, с. 341].

Таким чином, калькулювання слід розуміти як методично вивіреним процес розрахунку в грошовому вимірнику витрат і результатів будь-якого господарського процесу за встановленими статтями, що отримали назву калькуляційних. Калькуляція – внутрішній (як правило, затверджений галузевими інструкціями і (або) положенням з калькулювання продукції (робіт, послуг) конкретного підприємства) документ, в якому здійснюється калькулювання, а також відображаються його результати.

Калькулювання собівартості послугоується певними методологічними засадами, серед яких обов'язковими є:

- науково обґрунтована класифікація витрат з урахуванням галузевих, технологічних та інших особливостей підприємства;

- обов'язкове визначення об'єктів обліку витрат (продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат), об'єктів калькулювання (конкретні види продукції, робіт та послуг, собівартість яких повинна бути визначена) та калькуляційних одиниць (вимірник об'єкта калькулювання);

- вибір та нормативне закріплення методу розподілу загальноновиробничих витрат;

- встановлення порядку розподілу витрат за періодами;

- вибір способів розрахунку собівартості конкретної калькуляційної одиниці [5].

Основою собівартості є витрати підприємства, відображені в бухгалтерському обліку. Однак безпосереднє визначення собівартості є функцією економіста або фахівця з управлінського обліку. Склад витрат і формування продукції (робіт, послуг) в бухгалтерському та управлінському обліку наведено на рис. 1.

Спочатку зернопереробні підприємства планують витрати та розраховують планову собівартість заготівельної діяльності [6]. Планування витрат дає змогу підприємству вирішити такі завдання:

- розрахування вартості ресурсів, необхідних для надання послуг, визначення обсягів закупівлі цих ресурсів;

- обчислення собівартості надання кожного виду послуг;

- проведення конкурентної політики ціноутворення;

- налагодження системи внутрішньогосподарських економічних відносин на підприємстві;

- обґрунтування управлінських рішень щодо зміни видів надання послуг.

Для розрахунку планових показників застосовуються такі норми витрат:

- матеріальні (норми витрат матеріальних та енергетичних ресурсів, потреби в них, ціни);

- трансакційні (витрати на укладання договорів на матеріально-технічне постачання, обслуговування виробництва, встановлення господарських зв'язків);

- трудові (норми витрат праці, розрахунки чисельності та кваліфікаційного складу робітників, ставки та розцінки оплати праці);

- економічні (норми амортизації, єдиного соціального внеску, обов'язкові податкові платежі);

- витрат та убутку зерна [7].

В кінці кожного місяця розраховується фактична собівартість послуг заготівельної діяльності.

Як видно з рис. 1, під час визначення собівартості частина витрат потребує розподілу. Базу розподілу витрат підприємство визначає самостійно, враховуючи технологічні особливості виробництва. Для заготівельної діяльності борошномельні підприємства використовують такі бази розподілу (рис. 2).

Розглянемо, як відбувається розрахунок виробничої та повної собівартості у сфері заготівельної діяльності борошномельних підприємств.

Роботи (послуги) із заготівлі зерна розподіляються:

- за типом власності на зерно (власне, давальницьке, Аграрного фонду);

- за видами культур (зернові, зернобобові, технічні культури) з деталізацією за окремими культурами (пшениця, жито, ріпак, кукурудза тощо).

Деталізацію розподілу за культурами встановлює підприємство самостійно, виходячи з номенклатури культур.

Заготівельні послуги та послуги з перевалки розподіляються за стадіями робіт, які виконуються для надання кожної конкретної послуги та можуть бути виміряні та сплановані. Стадія – це операція або комплекс операцій, що виконуються на відокремленій групі обладнання, тобто лінії, витрати за якою можуть вимірюватись, плануватись та піддаватись контролю (табл. 1).

Калькуляційними одиницями по видах робіт (послуг) є:

- приймання з автотранспорту (залізничного транспорту) – 1 тонна прийнятого продукту;

- очищення – 1 тонно-процент очищеного продукту;

- сушіння – 1 тонно-процент осушеного продукту;

- зберігання – 1 тонно-місяць зберігання продукту;

- відвантаження з автотранспорту (залізничного транспорту) – 1 тонна відвантаженого продукту.

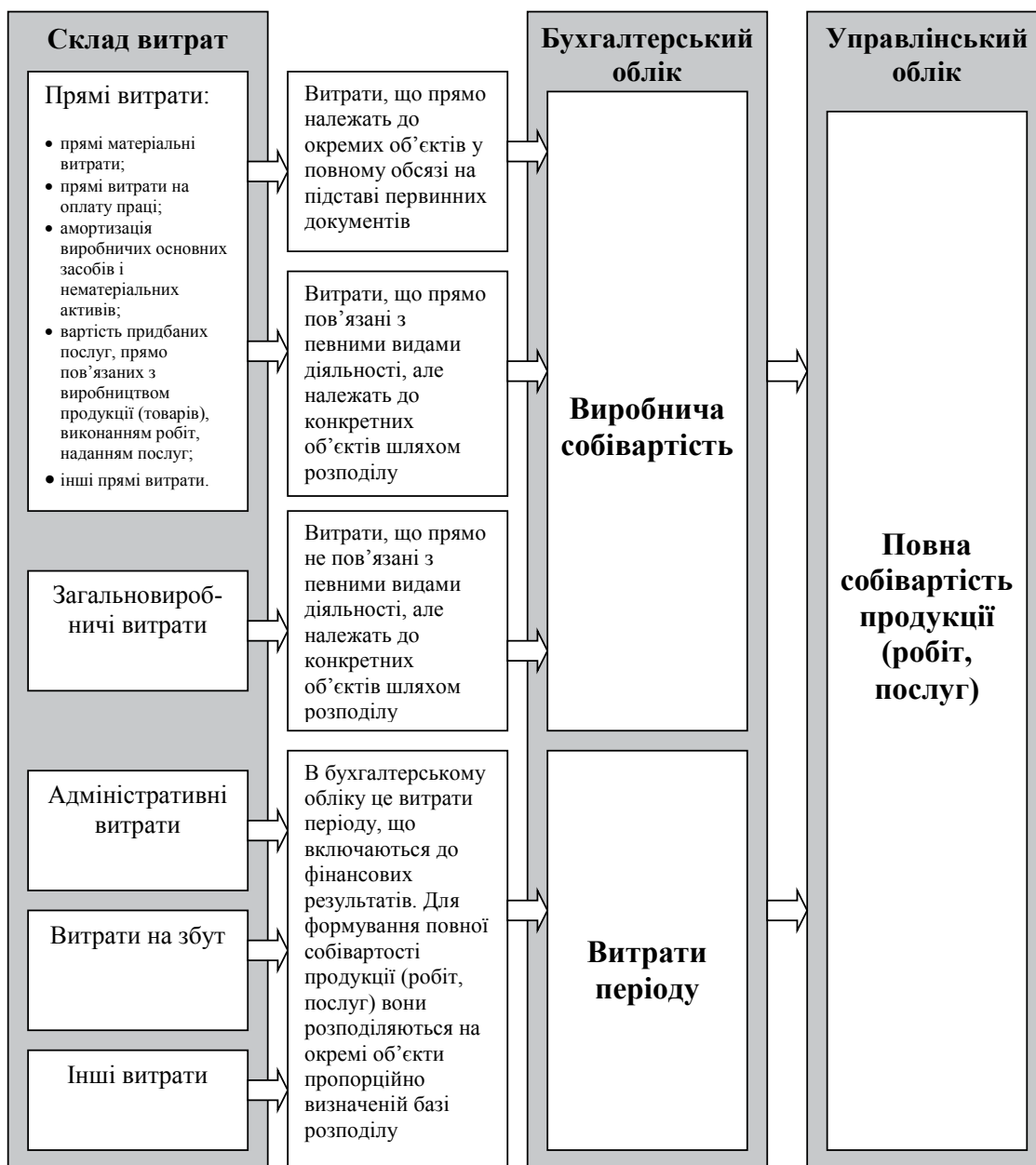

Рис. 1. Склад витрат і формування собівартості продукції (робіт, послуг)

Джерело: розроблено автором

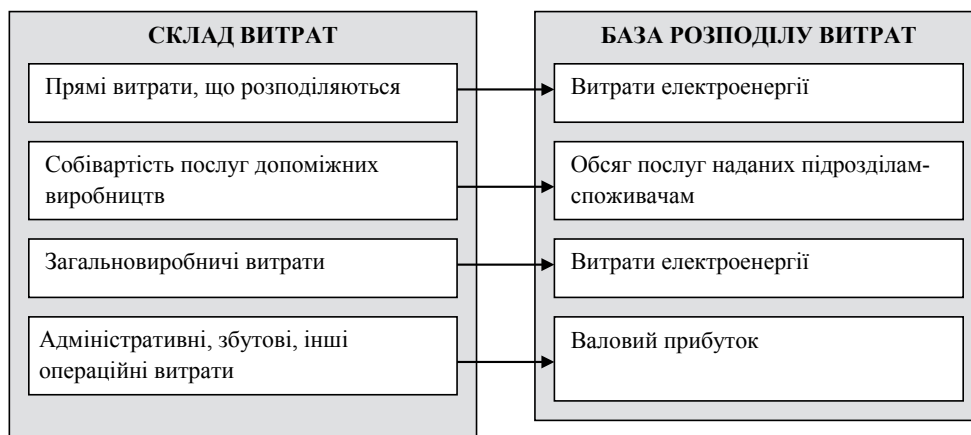

Рис. 2. Бази розподілу витрат для калькулювання собівартості послуг заготівельної діяльності та перевалки

Джерело: розроблено автором на основі джерел [8; 9]

**Розподіл послуг заготівельної діяльності борошномельних підприємств
за окремими стадіями робіт**

Роботи (послуги) заготівельної діяльності та перевалки	Стадії робіт заготівельної діяльності та перевалки
Приймання зерна з автотранспорту, залізничного (водного) транспорту	– Розвантаження автотранспорту на елеваторі; – розвантаження залізничних вагонів на елеваторі; – переміщення зерна від точки розвантаження транспорту до силосів.
Очищення зерна, сушіння зерна, сушіння кукурудзи в качанах, обмолочення кукурудзи, калібрування кукурудзи	– Очищення; – сушіння; – обмолочення; – калібрування.
Зберігання зерна	Зберігання на елеваторі (сховищі).
Перевантаження зерна з автотранспорту на залізницю	Переміщення хлібопродукту від силосів до точки навантаження хлібопродукту на транспорт.
Відвантаження зерна на автотранспорт, залізницю (водний транспорт)	– Переміщення зерна від силосів до точки навантаження на транспорт; – навантаження автотранспорту на елеваторі (сховищі); – навантаження залізничних вагонів на елеваторі (сховищі); – навантаження водного транспорту.
Перевалка	– Розвантаження автотранспорту на елеваторі; – розвантаження залізничних вагонів на елеваторі; – переміщення зерна від точки розвантаження транспорту до силосів; – зберігання на елеваторі (сховищі) переміщення зерна від силосів до точки навантаження на транспорт; – навантаження автотранспорту на елеваторі (сховищі); – навантаження залізничних вагонів на елеваторі (сховищі); – навантаження водного транспорту.

Калькулювання собівартості робіт (послуг) заготівельної діяльності здійснюється шляхом розподілу витрат, понесених на виконання таких робіт (послуг). Прямі витрати заготівельної діяльності, що розподіляються, належать до робіт (послуг) за видами культур пропорційно витратам на електроенергію за розрахунковий період.

Виробнича собівартість заготівельної діяльності складається з таких статей калькуляції:

- 1) допоміжні матеріали;
- 2) паливо на технологічні цілі;
- 3) енергія на технологічні цілі (за умови відсутності окремих вимірювальних приладів та лічильників витрати енергії розподіляються за кожним з видів заготівельних робіт (послуг) відповідно до технологічної потужності та тривалості роботи агрегатів);
- 4) витрати на оплату праці (якщо робітники зайняті на кількох видах заготівельних робіт (послуг), витрати на оплату праці формуються шляхом розподілу основної та додаткової заробітної плати пропорційно витратам на електроенергію за розрахунковий період по кожному з видів заготівельних робіт (послуг));
- 5) відрахування на соціальні заходи;
- 6) амортизація (під час використання виробничого обладнання для надання декількох видів робіт (послуг) амортизація розподіляється пропорційно витратам на електроенергію за розрахунковий період по кожному з видів заготівельних робіт (послуг));
- 7) витрати на утримання та експлуатацію виробничих основних засобів;

8) інші прямі витрати;

9) загальновиробничі витрати [8; 9].

Калькулювання собівартості робіт (послуг) заготівельної діяльності здійснюється у два етапи:
– визначення виробничої собівартості;
– визначення повної собівартості (лише для потреб управлінського обліку; в бухгалтерському обліку не обчислюється).

Визначення виробничої собівартості заготівельних послуг здійснюється в такій послідовності:

- 1) розрахунок фактичних обсягів виконаних робіт (наданих послуг);
- 2) визначення фактичної собівартості допоміжних виробництв з розподілом витрат на змінні та постійні;
- 3) розподіл стадій робіт (перелічені в табл. 1) за об'єктами калькулювання;
- 4) розрахунок фактичної виробничої собівартості кожної заготівельної послуги:
– за кожною стадією робіт розраховуються прямі витрат у складі статей калькуляції (при цьому витрати розподіляють на змінні та постійні); якщо одна стадія робіт включається до декількох послуг, то витрати розподіляються по видах послуг пропорційно їхнім обсягам;
– визначається сума прямих витрат послуг, які включають одну стадію робіт, а саме очищення, сушіння, обмолот, калібрування кукурудзи, зберігання зерна;
– шляхом додавання витрат за всіма стадіями визначається загальна сума прямих витрат кожної заготівельної послуги;

– визначається сума понесених загальнови-
робничих витрат, що розподіляється між видами
заготівельних робіт (послуг) пропорційно витра-
там електроенергії;

– шляхом додавання прямих витрат і розпо-
ділених загальнови-робничих витрат визначають
фактичну виробничу собівартість кожної заготі-
вельної послуги;

5) формування калькуляції (документ визначеної
форми) виробничої собівартості послуг із заготівлі.

Визначення повної собівартості робіт (послуг)
заготівельної діяльності здійснюється в такій
послідовності:

1) визначення суми непрямих витрат (адміні-
стративні витрати, витрати на збут, інші операційні
витрати та фінансові витрати); виділення у витра-
тах на збут постійної та змінної частини;

2) розподіл непрямих витрат заготівельної
діяльності за видами робіт (послуг) пропорційно
валовому прибутку за плановий період;

3) визначення повної собівартості за видами
робіт (послуг) з розподілом змінних та постійних
витрат за кожним об'єктом калькулювання;

4) визначення повної собівартості на калькуля-
ційній одиниці шляхом ділення повної собівартості
на обсяги робіт (послуг).

Витрати, понесені на приймання, сушіння та очи-
щення власного зерна, формують первісну вартість
сировини (якщо зерно буде перероблене на продук-
цію) або первісну вартість товару (в разі здійснення
комерційної діяльності з зерном). Витрати, поне-
сені на зберігання власного зерна, формуються в
складі інших операційних витрат пропорційно обся-
гам робіт (послуг) в періоді їх здійснення.

Перевалка – це спеціалізована послуга зерно-
переробних підприємств, що надається юридич-
ним та фізичним особам (найчастіше в портових
містах) і передбачає розвантажувально-навантаж-
увальні роботи та зберігання зерна без подаль-
шого розмелювання на борошно. Калькулювання
собівартості робіт (послуг) з перевалки здійсню-
ється задля визначення фактично понесених
витрат на надання таких робіт (послуг) за встанов-
леними статтями в конкретному періоді.

Об'єктом калькулювання є комплексна послуга
з перевалки, яка включає окремі стадії (табл. 1).

Калькуляційною одиницею робіт (послуг) з пере-
валки є 1 тонна продукту перевалки. Коли строк збе-
рігання хлібопродукту перевищує 1 місяць, протягом
строку перевищення калькулюється окрема послуга
зі зберігання хлібопродукту. Калькуляційною одини-
цею послуги зі зберігання є 1 тонно-місяць.

Витрати з перевалки по комплексах операцій
включають такі статті калькуляцій:

- паливо на технологічні цілі;
- енергія на технологічні цілі;
- витрати з оплати праці;
- відрахування на соціальні заходи;

- амортизація;
- витрати на утримання та експлуатацію вироб-
ничих основних засобів;
- інші прямі витрати;
- загальнови-робничі витрати;
- адміністративні витрати;
- інші операційні витрати;
- загальнови-робничі витрати [8; 9].

Визначення виробничої та повної собівартості
комплексної послуги з перевалки здійснюється в
тій послідовності, що й заготівельна діяльність, за
виключенням послуг з очищення, сушіння та пере-
вантаження хлібопродукту.

На жаль, у борошномельній галузі переважно
використовується система обліку витрат виробни-
цтва, в якій немає елементів системи контролю,
що була б тісно пов'язана з організаційною струк-
турою цих підприємств та давала змогу вести
обчислення результатів виробництва (з урахуван-
ням запланованого бюджету доходів) [10, с. 6]. Цю
проблему можна вирішити через впровадження
системи управлінського обліку.

Висновки з проведеного дослідження.

Борошномельні підприємства калькулюють собі-
вартість заготівельних послуг і послуг з перевалки
з урахуванням своїх технологічних особливостей та
за правилами, що затверджуються обліковою полі-
тикою підприємства. Для визначення виробничої
собівартості заготівельні послуги та послуги з пере-
валки розподіляються на окремі стадії робіт. Кож-
ний вид послуг має свою калькуляційну одиницю.

Планова калькуляція формується на підставі
встановлених норм витрачання матеріалів, праці,
нарахування амортизації, податкових внесків та
втрат зерна. Фактична собівартість визначається
наприкінці кожного місяця на підставі облікових
даних. Повна собівартість цих послуг розрахо-
вується для задоволення потреб управлінського
обліку та ціноутворення.

Вважаємо за доцільне створити та затвердити
Положення з планування, обліку та калькулювання
собівартості продукції (робіт, послуг), які стануть
додатком до облікової політики. Це не лише сис-
тематизує обліково-калькуляційний процес, але
й дасть вагомі аргументи перед фіскальними та
іншими контролюючими органами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України
від 4 липня 2002 р. № 37-IV / Верховна Рада України.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-15>.
2. Бухгалтерський облік: фінансовий та внутріш-
ньогосподарський / за ред. В.В. Сопка, О.В. Бойка.
Київ, 2003. 468 с.
3. Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбаток М.І.
та ін. Економічний аналіз: навч. посібник / за ред.
М.Г. Чумаченка. Київ, 2003. 556 с.
4. Сопко В.В. Бухгалтерський облік. Київ, 2000. 578 с.

5. Вороная Н.В., Чернишова Н.О., Свириденко А.І. Об'єкти обліку витрат та об'єкти калькулювання. Податки і бухгалтерський облік. 2016. № 32. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32>.

6. Кузнецова І.О., Богатирьов А.М., Відоменко І.О. Сучасні підходи щодо планування собівартості продукції борошномельних підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. Т. 1. № 5. С. 22–26.

7. Лесных О.В., Овечкин А.Б. Бухгалтерский учет на предприятиях по хранению и переработке зерна. Санкт-Петербург, 2005. 288 с.

8. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Міністерства промислової політики України від 9 липня 2007 р. № 373. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07?lang=ru>.

9. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01>.

10. Федосеева О.И. Учет затрат по местам их возникновения в условиях комплексного использования сырья предприятиями мукомольной промышленности. Научный журнал КубГАУ. 2017. № 133(9). С. 1–25. URL: <http://ej.kubagro.ru/2017/09/pdf/20.pdf>.

REFERENCES:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002). The Law of Ukraine “On grain and grain market in Ukraine”, [Online], available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-15>.

2. Sopko V.V., Boiko O.V. et al. (2003). Bukhhalterskyi oblik: finansovyi ta vnutrishnohospodarskyi [Financial and managerial accounting], Feniks, Kyiv, Ukraine.

3. Boliukh M.A., Burchevskyi V.Z., Horbatok M.I., Chumachenko M.H. et al. (2003). Ekonomichnyi analiz [Economic analysis], KNEU, Kyiv, Ukraine.

4. Sopko V.V. (2000). Bukhhalterskyi oblik [Accounting], KNEU, Kyiv, Ukraine.

5. Voronaia N.V., Chernyshova N.O., Svirydenko A.I. (2016). “Objects of cost accounting and objects of calculation”, Podatky i bukhalterskyi oblik, no.32, [Online], available at: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32>.

6. Kuznetsova I.O., Bohatyrov A.M., Vidomenko I.O. (2010). “Modern approaches to planning the production cost of flour mills”, Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, vol. 1, no. 5, pp. 22–26.

7. Lesnyh O.V., Ovechkin, A.B. (2005). Buhgalterskij uchet na predpriyatijah po hraneniju i pererabotke zerna [Accounting in enterprises for storage and processing of grain], SPb.: GIOR, Sankt-Peterburg, Russia.

8. Ministry of Industrial Policy of Ukraine (2007). “The Methodical recommendations on the formation of the product (works, services) cost in industry”, available at: <https://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07?lang=ru>.

9. Ministry of Agrarian Policy of Ukraine (2001). “Methodical recommendations on planning, accounting and calculation of the product cost (works, services) of agricultural enterprises”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01>.

10. Fedoseieva O.I. (2017). “Accounting of cost on their location in the enterprises of milling industry under conditions of integrated use of raw materials”, Nauchnyj zhurnal KubGAU, no. 133(9), pp. 1–25, available at: <http://ej.kubagro.ru/2017/09/pdf/20.pdf>.

Shcherbyna O.V.Senior Instructor at Department of Economics and Management
Konotop Institute of Sumy State University**CALCULATION OF THE GRAIN STORAGE SERVICES COST OF FLOUR-MILLING FACTORIES**

The purpose of the article is to synthesize principles and methodological approaches to calculating the cost of storing and transporting grain at flour mill facilities.

Methodology. The research used the methods of analysis and synthesis (research of the essence and sequence of calculations), abstract-logical (theoretical generalizations and formulation of conclusions), monographic (research of the category “cost” and the peculiarities of its formation in relation to the services of flour mill enterprises). In the process of research, a systematic approach was also used to substantiate the need for systematization and internal regulation of the cost-determining methodology. The information base of the study consisted of legislative acts, scientific works of domestic economists and accountants, Internet resources and internal documents on the calculation of the cost of individual flour mill enterprises.

Results. Grain storage is a complex of measures that includes the acceptance, processing, storage, and shipment of grain. In the practice of accounting and management accounting of grain processing companies, it was called “harvesting and transshipment.” Efficient management of the costs of harvesting activities allows managers and owners of flour mills to maximize profits. The correct, well-regulated calculation methodology allows not only to obtain the real cost of specific services, on the basis of which the market price of these services will be calculated, but also reduce the cost of working time to conduct cost calculations.

The basis for cost is the costs of the enterprise, reflected in the accounting. However, the direct determination of cost is a function of an economist or a specialist in management accounting.

Grain storage services are divided into separate types (grain reception from transport, cleaning, drying, storage, transshipment of grain to other transport, grain shipment). For each type of service, a specific costing unit is set up. The cost of a particular service is formed by summing up the cost of individual work within the service.

The calculating articles are determined on the basis of laws and regulations. Planned costing is formed on the basis of established norms of expenditure of materials, labour, and accrual of depreciation, tax payments, and natural losses of grain. The actual cost is determined at the end of each month on the basis of accounting information. The calculation consists of two steps: the calculation of the production cost and the calculation of the full cost. The full cost of these services is calculated only for the needs of managerial accounting and pricing.

Expenses that require distribution are transferred to the cost of specific services in proportion to the chosen distribution base.

Practical implications. The results of this study can be implemented at flour-mill facilities in management accounting. Grain processing enterprises calculate the cost of grain storage services taking into account their technological features. We recommend that enterprises develop and approve their own Regulations on the planning, accounting, and calculation of the cost of products (works, services), which will become an appendix to the Accounting Policy. This will formalize the process of determining the cost and provide it with additional legal justification.